

כב. א. בית שבין שני מבואות שפתחו לצד אחד מהם, ורצה בעה"ב לפתוח פתח לצד המבוי האחר — האם יכולין בני המבוי האחר לעכב עליו?

ב. האם יש זכות שימוש — שימושים שאינם מעכבים את הדרך, ורגילים בו בני המבוי) לבני המבוי החיצונים, בחלק הפנימי של המבוי? והאם יכול הפנימי שבבני המבוי לסתום את המבוי נגד פתחו?

א. יכולים, ודוקא במבוי שאינו מפולש, אבל המפולש — הריהו כרשות הרבים. ראשונים. (ורבנו מאיר פרש, שאפילו בני המבוי שפתחו כבר פתוח אליו, ג"כ יכולים לעכב, לפי שמרבה דריסת רגל של בני המבוי האחר לבוא לכאן דרך הפתח החדש. ואף המפרשים שלא פרשו כן, אפשר שמודים לעצם הדין. ב"י קסה).

ואם היה לו בעבר פתח פתוח לשם, וסתמו, ולא פרץ את פצמיו — יכול לשוב ולפתחו.

ב. אמרו שהדבר שנוי במחלוקת תנאים — רבי ור' שמעון בן אלעזר. ורב הונא נקט לאסור. (ואעפ"כ פסקו הפוסקים שמותר, שהלכה כרבי מחברו. ע' רא"ש ו'פורת יוסף). ויש חולקים — ע' הגהות אשרי ועוד). ולכן, יכול הפנימי לסתום כנגד פתחו ואין החיצונים לו מעכבין עליו. (ונחלקו רש"י ותוס' אם יש זכות לבן המבוי לסתום ד' אמות שכנגד פתחו, במבוי, כשם שיש דין ד' אמות בפתח הבית לחצר).

דף יב

כג. א. בית סתום שהמת בתוכו — האם מטמא מכל סביבותיו?

ב. מה דין 'ספק טומאה' במבוי?

א. אינו מטמא אלא כנגד הפתח, לפי ש'סוף טומאה לצאת' דרך אותו פתח. ואם פרץ את פצמיו — מטמא כל סביביו. לשיטת רש"י טמא מדרבנן ד' אמות, כדי שלא יקרבו לשם עושי טהרות ויאהילו. ולתוס' — אין מטמא בד' אמות, אלא שאם יוצאים ממנו זיוין שיש בהם לפחות טפח על טפח — מטמאין באהל.

וכן הנוגע באותו בית — טמא, כדין קבר סתום שמטמא במגע מכל סביביו. (תוס' עפ"י הספרי, ומשמע דמדאורייתא הוא).

ב. כל שסמוך ד' אמות לרשות הרבים, הרי הוא כרשות הרבים. (כן אמר ר' זירא בשם רב נחמן, כפירש"י).

כד. א. האם בני מבוי יכולין להציב דלת בכניסה למבוי?

ב. האם בני עיר אחת יכולין לסתום מבואות המפולשות לעיר אחרת?

א. במבואות המפולשים לרשות הרבים — בני רה"ר יכולין לעכבם, שלפעמים, בעת הדוחק, יש צורך לרבים באותם מבואות. (ומבואות קטנים הפתוחים למבואות אחרים המפולשין לרה"ר — יכולים בני המבוי לסגרם, שאין הרבים נדחקים לשם. רא"ש, טור, רמ"א).

ב. יכולים בני העיר האחרת לעכב בעדם, הגם שיש להם דרך אחרת לאותה עיר, לפי שכבר הוחזקו באותם מבואות לקצר דרכם לעיר, וכדין מיצר שהחזיקו בו רבים, ברשות, שאסור לקלקלו.

כה. אצל מי קיימת נבואה לאחר שנחרב בית המקדש?

מיום שחרב בית המקדש (הראשון, ועוד ע' שנה אחריו, עד תחילת הבית השני. מהרש"א) ניטלה הנבואה מן הנביאים וניתנה לשוטים ולתינוקות. (אלא שאינה מאותו סוג של נבואת הנביאים, שאינה באה להם ע"י הש"י או ע"י מלאכיו, אלא ע"י שד. מהרש"א).

ואולם, מן החכמים לא ניטלה, (ועוד החכם עדיף על הנביא, אלא שאין זו בגדר 'נבואה' אלא רוח הקדש השוכנת בלב החכם — ע' רמב"ן).

כו. א. בכור הנוטל פי שנים — האם זכאי בקרקע כפולה במקום אחד, או יכולין לדחותו ליטול שתי קרקעות במקומות נפרדים? וכיצד הדין ביבם הקם תחת אחיו לנחלה?
ב. כשבאים לחלק שדה שנפלה בירושה, ויש לאחד מן הירושים שדה סמוכה לאחת מן השדות — האם יכול לתבוע לקבל את חלקו באותה שדה הסמוכה לשדהו, במקרים דלהלן: —
שדה בית הבעל; שדה בית השלחין ולכל שדה יש יאור נפרד; שדה בית השלחין, ויאור משותף לכולם.
א. נותנים לבכור קרקע אחת גדולה ולא שתיים נפרדות. ונלמד הדבר מדרשת הכתוב. עתוס'. (וי"א דוקא כשהחלקים שוים. וכן כשאין לפשוט שדה סמוכה על מיצר השדה הנידונית. פוסקים קעד, ב).
וביבם — אמר אביי שדינו כבכור, ורבא חלק, שאין דין חלוקתו כחלוקת הבכור, אלא יטול חלקו וחלק אחיו כפי אשר יעלה בגורל, לפי שבא מכח אחר.
ב. בשדה בית הבעל נחלקו רבה ורב יוסף, אם כופין אותם לחלוק (מתקנת חכמים. תוס'), כדי שיהו לו שדות סמוכות, או שמא יכולים לטעון לחלוק כל שדה לשנים, כי פעמים שאחת מתברכת יותר מן השניה.
וכן בשדה בית השלחין עם שני יאורים, נחלקו, שמא יכולים לטעון לחלק כל שדה ושדה, כי אפשר שאחד מן היאורים יתייבש והאחר יישאר. ואולם אם יש יאור אחד אמר רב יוסף (דלא כאביי) שאין כאן טענה, ויכול לכפותם, שהרי אם ייבש היאור — ייבש לכולם. כן פירוש הסוגיא לפירש"י.
ובעלי התוס' חלקו על כך, שאף בשדות בית השלחין ניתן לטעון שפעמים זו מתברכת וזו לוקה, ופרשו לענין אופן חלוקת הקרקעות, אם מחלקים כל שדה לכל אחד מן הירושים, או כל אחד נוטל שדה אחת. (ונחלקו הפוסקים על מסקנת ההלכה — ע' חו"מ קעד, א).

דף יג

כז. א. נכס משותף שאין בו כדי חלוקה — האם יכול לומר אחד מן השותפים: או קנה אתה את חלקי או אני אקנה את חלקך, שאיני רוצה להשאיר בשותפות?
ב. שני נכסים משותפים, שכל אחד משמש לדבר אחר, ואחד מהם יפה מן השני — האם יכול שותף אחד לומר לחברו: טול אתה את היפה ואני את הגרוע, ושלם לי את העודף, או להפך, אטול אני את היפה ואשלם לך את העודף?
א. נחלקו רב יהודה ורב נחמן בדבר, והסיק אמימר שהלכה כרב יהודה שיכול לומר לו כן — 'אית דינא דגוד או אגוד'. (וכן הלכה. חו"מ קעא, ו). ובלבד שיש באפשרותו של זה המציע, לקנות, אבל אם אין לו דמים לקנות, אינו יכול לכפות את השני.
(ואי אפשר לומר 'גוד או אגוד' בפחות משוויו, שאם כן, לעולם ידחוק העשיר את העני שאין לו מה לשלם, למכור את שלו בפחות משוויו. הרמ"ה, מובא בב"י וברמ"א. ואם מעלה בדמים יקרים הרבה יותר משוויו — מח' ר"י וריצב"א).
ב. אינו יכול לומר כן, לפי שלשניהם יש צורך בשני הנכסים, ויכול הלה לומר, חפץ אני בשניהם. (אלא אם יאמר לו 'גוד או אגוד' על שניהם, וכנ"ל).

דפים יג – יד

כח. א. האם מותר לדבק תורה עם ג"ך בכרך אחד?